

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКИХ МОВ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля

Юрій БІДЗІЛЯ

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.01 Українська мова та література
Освітня програма	Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури» для здобувачів вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.01 Українська мова та література освітньої програми «Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність».

Розробники:

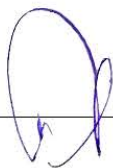
Рошко Михайло Михайлович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри романських мов та зарубіжної літератури, декан факультету іноземної філології ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Славич Тетяна Ярославівна, старший викладач кафедри романських мов та зарубіжної літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Схвалено науково-методичною комісією **філологічного факультету**.

Протокол № 8 від 29 червня 2023 року

Голова науково-методичної комісії _____

Василь ШАРКАНЬ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 2	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 60	другий	другий
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 2	3	3
	Лекції:	
	20 год.	8 год.
	Практичні (семінарські):	
	10 год.	–
Вид підсумкового контролю: іспит у складі дисципліни 4 семестру	Лабораторні:	
	–	–
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	30 год.	52 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XVII–XIX ст.)» – засвоєння здобувачами знань про літературний процес XVII–XIX ст., осмислення основних закономірностей розвитку західноєвропейських літератур та літературного процесу в США окресленого періоду; репрезентація творчості видатних митців зазначеного часу; окреслення основних тенденцій розвитку англійського, німецького, французького, іспанського, американського текстів різних жанрів та стилів.

Завдання курсу:

- навчити здобувачів орієнтуватися в самобутності національних літератур країн Західної Європи XVII–XIX ст., демонструвати знання про художні особливості літературних напрямів і методів цього часу;
- сформувати здатність давати історико-літературну, естетичну оцінку художніх явищ як форм суспільної та індивідуальної свідомості в контексті взаємозв'язків та взаємовпливів європейських літератур;
- подати інформацію про специфіку розвитку літератур XVII–XIX ст.;
- схарактеризувати прийоми елементарного літературно-критичного аналізу, реферування науково-критичної літератури, користуватися бібліографічними матеріалами;
- порівняти літературно-мистецькі явища в контексті історії та у взаємозв'язках, володіти навичками літературно-критичного мислення у рамках програмних проблем і питань;
- подати системні знання про літературний процес цього часу;
- викласти логіку послідовності виникнення літературних жанрів та явищ;
- схарактеризувати панорамне бачення літератури вказаного періоду;
- відтворити тяглість літературного процесу;
- зацентувати увагу на ключових постатях провідних напрямів (життя і творчість);
- проаналізувати найвизначніші літературні твори епохи (звернення до критичної літератури);
- підготувати здобувачів до розуміння знакових творів світової літератури XVII–XIX ст., до усвідомлення природи різних жанрів словесної творчості кожної культурно-історичної епохи;
- навчити здобувачів збагачувати власну духовну культуру шляхом самоосвіти, творчо працювати над собою і вдосконаленню літературно-освітніх знань.
- засвоїти теоретичні основи літературознавчого аспекту: жанри, прийоми, літературні методи тощо.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність», вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів освіти таких компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, теорії та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов науково-дослідницької діяльності.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 3. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність бути критичним і самокритичним.

ПК 6. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ПК 8. Здатність використовувати сучасні наукові методи філологічних досліджень, добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний лінгвістичний, літературний матеріал; узагальнювати підсумки виконаного дослідження та формулювати його новизну; оформляти згідно зсучасними вимогами та презентувати результати наукового дослідження в усній чи письмовій формі, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом.

ПК 10. Здатність управляти інформацією; здатність працювати самостійно; готовність здійснювати перевірку процесів збору, аналізу і систематизації інформації на основі різних її джерел (спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного наукового, творчого досвіду тощо).

ПК 11. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів та жанрів.

ПК 12. Здатність використовувати у професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Історія зарубіжної літератури (XVII–XIX ст.)**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньо-професійної програми (ОПП) «**Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність**»:

ОК 8. Вступ до літературознавства.

ОК 10. Історія зарубіжної літератури (література Давнього Сходу, античність, Середні віки, Відродження).

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «**Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність**», вивчення навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XVII–XIX ст.)» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН 2
Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	ПРН 3
Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.	ПРН 4
Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.	ПРН 8
Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).	ПРН 13
Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.	ПРН 15
Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної	ПРН 16

спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	
---	--

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XVII–XIX ст.)»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Ефективна <i>робота</i> з інформацією: <i>вміння</i> добувати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати інформацію, впорядковувати, класифікувати й систематизувати її.	ПРН 2
<i>Уміння</i> спланувати процесу особистісного навчання й самоосвіти, обрати засоби неформальної освіти.	ПРН 3
<i>Усвідомлення</i> основоположних принципів буття людини, природи, суспільства і їх відображення в творах зарубіжної літератури.	ПРН 4
<i>Розуміння</i> загальних властивостей літератури як мистецтва слова, зарубіжної літератури і <i>здатність</i> застосовувати ці знання в професійній діяльності.	ПРН 8
<i>Аналіз</i> та <i>інтерпретація</i> творів зарубіжної художньої літератури визначення їхньої специфіки й місця в літературному процесі.	ПРН 13
<i>Здатність</i> виконувати літературознавчий аналіз текстів зарубіжної літератури XVII–XIX ст. різних стилів і жанрів.	ПРН 15
<i>Знання</i> основних понять, теорій та концепцій зарубіжної літератури, <i>здатність</i> застосовувати їх у професійній діяльності.	ПРН 16

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XVII–XIX ст.)» є: усне опитування, письмові практичні роботи, підсумкові контрольні роботи, усний іспит у складі дисципліни «Історія зарубіжної літератури (к. XIX – XX ст.)» у 4 семестрі.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: відповіді на семінарських заняттях, складання колоквиуму зі знання змісту прочитаних творів.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний іспит у складі дисципліни «Історія зарубіжної літератури (к. XIX – XX ст.)» у 4 семестрі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульний контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T5	100	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10		
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські)	2	20	3	30

заняття				
Колоквіум по змісту прочитаних обов'язкових художніх творів	3	30	2	20
Презентація*	3	30	3	30
Реферат*	2	20	2	20
Модульна контрольна робота (одна підсумкова робота, що охоплює матеріал двох змістових модулів)	1–100			
Разом		200		200

*зірочкою позначені додаткові види роботи, коли здобувач відпрацьовує пропущений/погано засвоєний матеріал з метою поліпшити рейтинговий бал допуску до семестрового контролю.

Критерії оцінювання на практичних (семінарських) заняттях

Програмою передбачено проведення п'яти семінарських занять, на кожному з яких здобувач може набрати до 10 максимальних балів: відповідь-довідь на питання плану семінарського заняття (макс. 5 балів) та активна робота протягом заняття у вигляді доповнень до доповідей з інших питань плану (по 1 балу за кожне доповнення).

5 балів виставляється, якщо у доповіді розкрито основні теоретичні/практичні моменти питання, наводяться цитати з художнього твору, здобувач вільно володіє матеріалом, знає зміст твору, що аналізується, відповідає на додаткові запитання з теми, покликається на теоретичні праці.

4 бали виставляється, якщо здобувач не чітко окреслив основні моменти питання, наявні неточності щодо суті питання, що розглядається, але наводить цитати з твору для підтвердження тих чи інших міркувань.

3 бали виставляється, якщо здобувач не володіє матеріалом у повному обсязі, не відповідає по суті питання, не орієнтується в теоретичному/практичному матеріалі, в доповіді відсутнє цитування твору, плутає наголоси, імена тощо.

2 бали виставляється, якщо здобувач цілковито не володіє теоретичним / практичним матеріалом, не прочитав художній твір, винесений на практичне заняття, користується сайтами з коротким змістом творів тощо.

Бал за доповнення виставляється тим здобувачам, хто додає до вже виголошеного матеріалу суттєву інформацію, деталізує ті чи ті моменти, що виголошені в тезах, доречно цитує художній твір.

Критерії оцінювання на колоквіумі за змістом прочитаних творів

Оскільки складовою якісного опанування дисципліною є вивчення не тільки теоретичного матеріалу, а й знання змісту художніх творів, внесених до списку для обов'язкового прочитання, програмою передбачено проведення колоквіуму за змістом прочитаних творів. Максимум можливих балів – 50. Таблиця відповідності балів прочитаним творам подається в кінці програми. Знання змісту художнього твору, сюжетних ліній, імен героїв, визначення проблематики дає здобувачеві змогу отримати зазначені за кожен твір бали. Якщо здобувач не знає сюжету, плутається в подіях, зображених у творі, бали здобувачеві не нараховуються.

Критерії оцінювання презентацій

Презентація є додатковим видом навчальної роботи з дисципліни. Вона передбачена для тих здобувачів, хто з різних причин не зміг набрати необхідної кількості балів для допуску до іспиту або ж бажає поліпшити свій рейтинговий бал. Передбачається можливість виконати до 4 презентацій, або ж створити презентацію і написати реферат(-и) (вимоги до написання реферату подаються нижче). Кожна презентація оцінюється в 5 балів. Теми

презентацій подано в програмі нижче (розділ 6.5). До презентації висуваються такі вимоги: 12–15 слайдів.

Основні слайди презентації повинні мати:

- титульний аркуш;
- основні пункти презентації;
- список використаних джерел (до 5 основних);
- завершальний слайд;
- відомості про здобувача-виконавця роботи.

Список джерел повинен бути з докладним зазначенням вихідних матеріалів (звідки взяли ілюстрації, звуки, тексти, посилання). Крім електронних адрес, потрібно вказувати і друковані видання.

Вимоги щодо структури та змісту навчального матеріалу: матеріал слід викладати стисло, з максимальною інформативністю тексту;

слідкувати за відсутністю нагромодження, чітким порядком у всьому; ретельно структурувати інформацію; використовувати короткі та змістовні заголовки, марковані та нумеровані списки; важливі відомості (наприклад, висновки, визначення тощо) подавати крупним та виділеним шрифтом і розташовувати у лівому верхньому куті екрана; другорядні відомості бажано розміщувати внизу сторінки; кожній ідеї треба відвести окремий абзац; використовувати табличні форми запису даних (діаграми, схеми) для ілюстрації важливих фактів, щоб подати матеріал компактно і наочно; графіка повинна органічно доповнювати текст; пояснення треба розташовувати якнайближче до ілюстрацій, із якими вони мають одночасно з'являтися на екрані; усі текстові дані потрібно ретельно перевірити на предмет орфографічної, граматичної і стилістичної правильності, дотримуватися прийнятих правил скорочень; форма представлення інформації повинна відповідати рівню знань слухачів.

Дотримання визначених вимог дозволяє отримати 5 балів за презентацію. Відсутність логіки викладу, недотримання вимог, нерозкрита тема презентації призводить до зняття балів.

Критерії оцінювання рефератів

Написання реферату – ще один вид роботи, що дає змогу здобувачеві отримати додаткову кількість балів до рейтингу. Реферат оцінюється в 10 балів, передбачено можливість написати до 4 рефератів. Реферат подається в друкованому вигляді. Обсяг реферату – 10 сторінок формат А4. Реферат повинен містити титульний аркуш, сторінку із змістом, вступ із обґрунтуванням актуальності теми, оглядом літератури з теми дослідження. Основна частина реферату – 7–8 сторінок, де розкривається обрана тема, подаються покликання на джерела, можливий цитований матеріал як із критичних джерел, так і з художнього тексту (художній текст можна використовувати мовою оригіналу, або ж український переклад). Завершують реферат висновки за обраною темою – це підсумок проведеної роботи. В кінці реферату подаються використані джерела з дотриманням усіх вимог, що висуваються до оформлення наукового апарату.

Недотримання вимог, що висуваються до написання реферату: недбале оформлення, нерозкрита тема реферату, відсутність покликань, цитованого матеріалу, неправильне оформлення списку використаних джерел – дають підстави для зниження балів під час оцінювання.

Теми рефератів подано в програмі нижче (розділ 6.5).

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота містить 4 теоретичних питання та 20 тестових завдань, із одним правильним варіантом відповіді. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач, – це 40 балів за розгорнуті на питання (по 10 балів за кожну правильну відповідь) та 60 балів (3 бали за кожен правильно виконаний тест) за тестові завдання.

Типовий варіант модульної контрольної роботи

1. Розкрийте сутність літературної полеміки навколо п'єси П. Корнеля «Сід».

2. Дайте характеристику образу Робінзона Крузо в однойменному романі Д. Дефо.
3. Визначити особливості романтизму та його специфіку в літературі Німеччини. Дати характеристику діяльності єнського гуртка романтиків.
4. Визначте жанр, проблему, ідею, тему твору, прочитаного з курсу «Історії світової літератури XVII–XIX століття». Назвіть героїв твору.

Тестові завдання

1. Митці бароко надавали великого значення:
А) моменту духовного прозріння; Б) зображенню історичних подій; В) зображенню побуту.
2. Складна літературна гра з читачем, використання різноманітних загадок, приховування змісту тексту притаманні в рамках течії бароко:
А) гонгоризму; Б) маринізму; В) концептизму.
3. Частини п'єси П.Кальдерона «Життя – це сон» називаються:
А) стасими; Б) хорнади; В) ауто.
4. Образ вежі, де страждає закута кайданами людина (за п'єсою П.Кальдерона «Життя – це сон»), є символом:
А) долі, від якої залежить все людство; Б) Божої кари; В) прокляття батька.
5. Визначте основну ідею комедії Мольєра «Міщанин-шляхтич»:
А) людина повинна прагнути до внутрішньої шляхетності, здобувати знання і досвід, не втрачаючи свою гідність;
Б) людина має бути собою; В) людина має досягати мети за будь-яких обставин.
6. В комедії Мольєра «Міщанин-шляхтич» поєдналися конфлікти:
А) політичні і філософські; Б) соціальні та філософські; В) соціальні та моральні.
7. Війна Ліліпутії з Блефуску в романі Дж. Свіфта «Мандри Галлівера» є пародією на:
А) війну Англії та Франції за іспанську спадщину; Б) Тридцятирічну війну в Німеччині;
В) колоніальні війни.
8. Перше речення, яке вивчив Галлівер (герой роману Дж. Свіфта «Мандри Галлівера») ліліпутською мовою, було проханням:
А) дати їсти; Б) дати пити; В) повернути йому волю.
9. Під час перебування на безлюдному острові герой роману Д. Дефо «Робінзон Крузо»:
А) втратив людські якості; Б) не змінився; В) під впливом природи морально вдосконалюється, повертається до свого єства.
10. Герой роману Д. Дефо «Робінзон Крузо» сприймає природу як:
А) мудрого вчителя і провідника у його діяльності; Б) ворожу силу; В) непізнану і таємничу силу.
11. Коли виникає та утверджується романтизм у Європі:
А) у XIX ст.; Б) к. XVIII – перша третина XIX ст.; В) у XVIII ст.
12. У романтизмі звеличується:
А) життя духу; Б) соціальне життя; В) життя «природної» людини.
13. Чарівна сила малюка Цахеса (вір Е. Гофмана «Крихітка Цахес») полягала у:
А) надзвичайній фізичній силі; Б) вмінні перетворюватися на різних істот;
В) вмінні привласнювати чужі досягнення.
14. Як звали доньку Байрона, чий образ з'явився в третій частині «Чайлд-Гаролда»?
А) Ада; Б) Августа; В) Аврора.
15. Яку епоху зображено в романі В.Скотта «Айвенго»?
А) X ст.; Б) XII ст.; В) XIX ст.
16. З яким твором світової літератури В. М. Гюго порівнює «Собор Паризької Богоматері»?
А) «Фауст» Гете; Б) «Божественна комедія» Данте; В) «Іліада» Гомер.
17. Що критикує Гюго в описі середньовічної системи судочинства в романі «Собор Паризької Богоматері»?

А) недосконалість законів; Б) забобони і мракобісся; В) корупцію.

18. З'ясуйте, про який основний інстинкт людини говорить Гобсек Дервілю:

А) продовження роду; Б) самозбереження; В) потреби в харчування.

19. Ім'я Гобсека означало:

А) павук; Б) глитай; В) лихвар.

20. Слова Дантона «Правда, гірка правда» є:

А) епіграфом до першої частини роману; Б) початком роману; В) останньою фразою твору.

Оцінювання розгорнутої відповіді в модульній контрольній роботі

Результат 8–10 б. виставляється, якщо здобувач відповів на питання контрольної роботи в повному обсязі, відповіді на теоретичні обґрунтовані і повні. Практичні завдання виконані повністю. Здобувач вільно володіє термінологічним апаратом, не плутається щодо визначення жанрових форм твору, сюжетних ліній, імен героїв. Допускаються деякі недоліки у вигляді описок.

Результат 6–7 б. виставляється, якщо здобувач відповів на питання контрольної роботи в повному обсязі, дав відповіді на всі теоретичні питання, виконав практичні завдання, але не всі відповіді достатньо обґрунтовані. Можливі поодинокі технічні помилки та описки.

Результат 3–5 б. виставляється, якщо здобувач відповів на питання контрольної роботи в неповному обсязі, немає повної відповіді на теоретичні та практичні завдання, але практичне завдання в основному виконане. Можливі окремі грубі теоретичні або практичні помилки.

Результат 1–2 б. виставляється, якщо здобувач відповів на питання контрольної роботи в неповному обсязі, повністю відсутні відповіді на теоретичні та практичні завдання. Зазначена кількість балів може бути виставлена, якщо відповіді не розкривають суті теоретичних питань і практичних завдань.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Програмою передбачено підсумкову форму контролю – усний іспит (у четвертому семестрі). Підсумковий семестровий контроль – це сума балів за результатами модульного контролю, усних відповідей на питання планів семінарських занять та колоквиумів за змістом прочитаних творів. Оцінка виставляється за 100-бальною шкалою, яка переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована Шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90–100
B	Добре		82–89
C	Добре		74–81
D	Задовільно		64–73
E	Задовільно		60–63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35–59
F	Незадовільно		0–34

1. Оцінка (90–100 б.) (зараховано) виставляється, якщо здобувач виконав у повному обсязі всі види завдань, що вимагалися протягом семестру, розуміє теоретичні та практичні питання курсу.

2. Оцінка (74–89 б.) (зараховано) виставляється, якщо здобувач виконав у повному обсязі, всі види завдань, що вимагалися протягом семестру, але має місце деяка необґрунтованість розкриття цих завдань. Допускаються окремі недоліки у вигляді технічних помилок чи обмовок.

3. Оцінка (60–73 б.) (зараховано) виставляється, якщо здобувач виконав у неповному обсязі ті чи ті види завдань, немає повного розуміння теоретичних або практичних питань. Допускаються окремі грубі помилки.

4. Оцінка (1–59 б.) (незараховано) виставляється, якщо здобувач не виконав завдань, зовсім не розуміє теоретичну або практичну базу завдань. Незадовільна оцінка може бути виставлена, якщо мали місце не по суті виконані теоретичні та практичні завдання.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Література XVII–XVIII століття.

Тема 1. Вступ. Класицизм та бароко як провідні напрямки літератури XVII століття.

Загальна характеристика суспільно-політичних і культурних обставин життя країн Західної Європи XVII ст. Характеристика провідних напрямів у західноєвропейських літературах XVII ст. Історичні філософсько-естетичні передумови їх формування. Основні тенденції та особливості художньої системи барокової літератури. Бароко в національних літературах Західної Європи. Філософсько-релігійна проблематика драми Педро Кальдерона де ла Барки «Життя – це сон».

Тема 2. Класицизм як художній метод французької літератури XVII ст.

Основні принципи класицизму. Трактат Нікола Буало «Поетичне мистецтво»: узагальнення теоретичних принципів класицистичної літератури. Малерб як поет-класицист. Поетика французької класицистичної трагедії. Творчість П'єра Корнеля / «Сід», «Горації»/, його драматургічні принципи. Драматургічна спадщина Жана Расіна. Естетичні погляди Расіна. Його трагедії «Андромаха», «Федра», їх проблематика і поетика.

Тема 3. Література Німеччини та Англії XVII ст. Загальна характеристика зарубіжної літератури доби Просвітництва.

Творчість Мартіна Опіца та поети його школи / Пауль Флемінг, Андреас Гріфіус, Фрідріх Логау/. Антивоєнна тема і роман Г. Я. Х. Грімелсгаузена «Зімпліцій Зімпліціссімус».

Тема 4. Англійське Просвітництво.

«Робінзон Крузо» Данієля Дефо як пам'ятка раннього англійського Просвітництва.

Тема 5. Література Просвітництва у Франції та Німеччині.

Формування просвітницького руху в Франції XVIII ст.: загальна характеристика. Творчість Лесажа. «Персидські листи» Монтеск'є. Психологічний роман Антуана-Франсуа Прево «Історія кавалера де Гріє та Манон Леско».

Література середини XVIII ст. – розквіт французького Просвітництва. Літературно-філософська практика Вольтера. «Дівчина з Орлеану» Вольтера – зразок іроїкомічної теми у французькій літературі.

Новаторство Дідро в галузі романного жанру «Черниця». Критичний аналіз суспільного буття – концептуальна основа роману-діалогу «Небіж Рамо».

Жан Жак Руссо – представник радикального крила французького Просвітництва. Руссоїстська концепція «природної людини». П'єр-Огюстен Бомарше та його комедії «Севільський цирульник» й «Одруження Фігаро».

Загальна характеристика суспільно-культурних обставин життя Німеччини XVIII ст. Національне німецьке підґрунтя формування руху «Буря і натиск».

Модуль 2. Література XIX століття.

Тема 6. Романтизм: естетика, етапи розвитку. Романтизм у літературі Німеччини.

Література 1789–1794р.р. та публіцистика кінця XVIII ст. Їх вплив на літературу країн Європи. Основні закономірності виникнення і розвитку романтизму (к. XVIII ст. – 30 рр. XIX ст.). Проблема творчого методу романтизму. Ознаки естетики романтизму в національних літературах Європи (проблема народності, проблема активного позитивного героя, проблема національної своєрідності романтизму в різних країнах Європи).

Специфіка розвитку німецького романтизму. Єнські романтики. Гельдерлін «Гіперіон». Гайдельберзький гурток німецьких романтиків. Брати Грімм. Естетика, лірика і проза А. фон Шаміссо. Еволюція світогляду та творчого методу Е. Т. А. Гоффманна.

Тема 7. Романтизм у англійській та американській літературі.

Специфіка розвитку англійського романтизму. Літературні течії. Національні традиції. Поезія В. Блейка. Утворення та діяльність «Озерної школи». Формування і розвиток світогляду Дж. Н. Г. Байрона. (Періодизація творчості. Цикл «східних» поем. «Паломництво Чайлд-Гаролда». «Дон Жуан».) Своєрідність естетики та поезії П. Б. Шеллі («Звільнений Прометей», «Ченчі»). Поезія Дж. Кітса. В. Скотт – засновник жанру англійського історичного романтичного роману.

Тема 8. Французькі романтики.

Джерела французького романтизму. Школа Ф. Р. де Шатобріана та Ж. Неккер де Сталь. Романтизм у роки Реставрації (А. де Ламартін, А. де Віньї). Специфіка жанрів французького романтизму (А. де Мюссе, А. Дюма). Особливості поезії П. Ж. Беранже. Творчість В.М. Гюго – визначне явище французької літератури. Романтичні погляди Жорж Санд.

Тема 9. Зародження та розвиток реалізму у Франції.

Літературний рух у Франції 30–40-х рр. та 50–70-х рр. XIX ст. Фредерік Стендаль: життя і творчість. Особливості творчого методу О. де Бальзака. Новелістика П. Меріме. Література Франції між 1848 та 1871 рр. Поети-парнасці. «Квіти зла» Ш. Бодлера. Творчість Г. Флобера в контексті його часу.

Тема 10. Англійський реалізм.

Літературне життя Англії 30-х–40-х рр. XIX ст. Творчість Ч. Дікінза – визначне явище англійського реалізму XIX ст. Характер реалізму в творах В. М. Текері та Ш. Бронті.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Модуль 1. Література XVII–XVIII століття.													
Тема 1. Вступ. Класицизм та бароко як провідні напрямки літератури XVII століття.	4	2	-	-	-	2	4,5	0,5	-	-	-	-	4
Тема 2. Класицизм як художній метод французької літератури XVII ст.	7	2	2	-	-	3	5,5	0,5	-	-	-	-	5
Тема 3. Література Німеччини та Англії XVII ст. Загальна характеристика світової літератури доби	5	2	-	-	-	3	7	1	-	-	-	-	6

Просвітництва.												
Тема 4. Англійське Просвітництво.	9	2	2	-	-	5	6	1	-	-	-	5
Тема 5. Література Просвітництва у Франції та Німеччині.	6	2	2	-	-	2	7	1	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1.	31	10	6	-	-	15	30	4	-	-	-	26
Модуль 2. Література ХІХ століття.												
Тема 6. Романтизм: естетика, етапи розвитку. Романтизм у літературі Німеччини.	4	2	-	-	-	2	4,5	0,5	-	-	-	4
Тема 7. Романтизм в англійській та американській літературі.	7	2	2	-	-	3	6	1	-	-	-	5
Тема 8. Французькі романтики.	5	2	-	-	-	3	7	1	-	-	-	6
Тема 9. Зародження та розвиток реалізму у Франції.	9	2	2	-	-	5	6	1	-	-	-	5
Тема 10. Англійський реалізм.	4	2	-	-	-	2	6,5	0,5	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2	29	10	4	-	-	15	30	4	-	-	-	26
Усього годин	60	20	10	-	-	30	60	8	-	-	-	52

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Трагікомедія П. Корнеля «Сід».	2
2.	Особливості соціальної сатири і фантастики в романі Джонатана Свіфта «Мандри Гуллівера».	2
3.	Проблематика і художні особливості драми Й. В. фон Гете «Фауст».	2
4.	Ліро-епічна романтична поема Дж. Н. Г. Байрона «Паломництво Чайлд-Гаролда».	2
5.	Роман Г. Флобера «Мадам Боварі» як роман про «втрачені ілюзії».	2
	Разом	10

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна

		форма	форма
1	Барокова література Італії, Німеччини, Англії.	2	4
2	Структура та тематика трактату Н. Буало «Мистецтво поетичне».	1	2
3	Тематика байок Ж. де Лафонтена.	1	2
4	Розвиток філософської та художньої прози у французькому класицизмі.	1	1
5	Розвиток драматургії в німецькій літературі XVII ст.	1	2
6	Поезія та публіцистика Дж. Мільтона.	1	2
7	Особливості сентименталізму в національних літературах Західної Європи.	1	2
8	Романістика Д. Дефо.	1	2
9	Проблематика романів С. Річардсона, Т. Смоллетта.	1	1
10	Олівер Голдсміт як поет, драматург та романіст.	2	1
11	Тематика поезії Р. Бернса.	1	1
12	Німецька філософія XVIII ст. / Кант, Фіхте, Гегель / і становлення просвітницької літературно-критичної діяльності Готгольда Ефраїма Лессінга.	1	3
13	Художньо-естетична програма «ваймарського класицизму». Творча дружба Й. В. фон Гете і Й. К. Ф. фон Шіллера. Баладна творчість Ф. Шіллера. Праці Ф. Шіллера з естетики.	1	3
14	Напрями та специфіка діяльності єнських та гайдельберзьких романтиків.	1	2
15	Поезія і драма 30-х – 40-х рр. в німецькій літературі.	1	2
16	Поезія поетів-лейкістів.	1	1
17	Пенталогія про Шкіряну Панчоку Дж. Ф. Купера: композиція, проблематика, оповідач і система образів.	1	2
18	Складність художнього простору роману «Мобі Дік, або Білий Кит» Г. Мелвілла.	1	2
19	Система жанрів французького романтизму.	1	3
20	Особливості романтизму в Польщі та Данії.	2	2
21	Естетичні та філософські погляди Фредеріка Стендаля.	1	2
22	Композиція «Людської комедії» О. де Бальзака.	1	1
23	Ознайомлення з поезією поетів гуртка «Парнас».	2	1
24	Особливості літературного процесу Угорщини.	1	1
25	Поезія А. Свінберна, А. Теннісона, Р. Бравнінга.	1	3
26	Знайомство з творчістю сестер Бронте.	1	3
	Разом	30	52

6.5. Індивідуальні завдання

Теми рефератів

1. Характеристика історико-літературного процесу XVII ст.
2. Філософські основи бароко.
3. XVII ст. – «золотий вік» іспанської літератури.
4. Художні особливості змалювання героїв у п'єсі П. Кальдерона «Життя – це сон».
5. Проблематика творів П. Корнеля.
6. Мольєр як реформатор французької комедії.
7. Витоки творчості Мольєра.
8. Ставлення Мольєра до героїв «Міщанина-шляхтича».
9. Трактатування античного міфу у творах Ж. Расіна «Андромаха» і «Федра».

10. Англійська поезія XVII століття.
11. Особливості поем Мільтона «Втрачений рай» і «Повернений рай».
12. Система образів «Андромахи» Ж. Расіна.
13. Іспанська барокова лірика XVII століття.
14. Італійська барокова лірика XVII століття.
15. Різновиди європейського бароко.
16. Своєрідність зображення характерів у повісті Вольтера «Кандід».
17. Своєрідність побудови сюжету повісті Вольтера «Кандід».
18. Зміст назви «Простодушний» Вольтера. Особливості зображення героїв твору.
19. Художні особливості та проблеми твору Д. Дідро «Черниця».
20. «Нова Елоїза» Руссо – сентиментальний роман, тема твору.
21. Концепція людини, тема праці в романі Д. Дефо «Робінзон Крузо».
22. Теорія «природної людини» та її розкриття художніми засобами в романі Ж. Ж. Руссо «Нова Елоїза».
23. Характеристика країн, що відвідав Гуллівер (за романом Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера»).
24. Значення образу Галлівера в романі Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера».
25. Характеристика літературного періоду «Бурі і натиску».
26. Реалістичні принципи мистецтва Г. Е. Лессінга в драмі «Емілія Галотті».
27. Естетичні погляди Руссо, філософське сприйняття світу.
28. Трагедія зображення любові (за драмою Ф. Шіллера «Підступність і кохання»).
29. Трагедія зображення любові (за драмою Ф. Шіллера «Розбійники»).
30. Трагічні долі Маргарити та Фауста.
31. Роль диявола у трагедії Й. В. Гете «Фауст».
32. Пейзажна лірика Роберта Бернза.
33. Тематична різноманітність поезій Р. Бернза.
34. Історична основа балади «Рукавичка» Ф. Шіллера.
35. Своєрідність творчого методу К. Гоцці. Казка-ф'яба «Любов до трьох апельсинів».
36. Жанр байки в літературному процесі XVII століття.
37. Відображення конфлікту між розумом і почуттям у трагедіях Расіна.
38. Жанр літературної балади у творчості Р. Бернза.
39. Сутність двох філософських систем – «вольтеріанство» та «руссоїзм».
40. Діяльність Гельдерліна та його роман «Гіперіон».
41. Фольклористика братів Грімм.
42. Творчість А. фон Шаміссо.
43. Особливості літературного процесу Великобританії на зламі XVIII–XIX ст.
44. Творчість В. Блейка.
45. Поезія «Озерної школи» поетів (В. Вордзворт, С. Т. Коллідж, Р. Сауті).
46. Філософська лірика П. Б. Шеллі.
47. «Грецька» лірика Дж. Кітса.
48. Специфіка жанрів французького романтизму.
49. Поезія П. Ж. Беранже.
50. Драматургія В. М. Гюго. Участь В. М. Гюго в реформі французької поезії.
51. Еволюція естетичних поглядів Жорж Санд.
52. Специфіка романтизму у США.
53. Цикл романів Дж. Ф. Купера про Шкіряну Панчоку.
54. Новелістика Е. А. По.
55. «Мобі Дік» Г. Мелвілла як роман доби зрілого романтизму.
56. Передумови виникнення реалізму в європейській літературі XIX ст.
57. Розвиток літератури 30-х–40-х рр. XIX ст. в Німеччині.
58. Діяльність «Молодої Німеччини».
59. Специфіка ранньої та пізньої лірики Г. Гейне. («Книга пісень» та «Сучасні поезії»).

60. Англійська поезія 50-х–70-х рр. XIX ст. (Браунінг, Свінберн, Теннісон).
61. Англійський роман 40-х рр. XIX ст. (В. М. Теккері, Ш. Бронте, Е. Бронте, Ч. Дікенс).
62. Літературний рух у Франції 30-х–40-х рр. XIX ст. Фредерік Стендаль («Ваніна Ваніні», «Червоне і чорне»).
63. Структура «Людської комедії» О. де Бальзака. Місце романів «Гобсек», «Батько Горіо», «Ежені Гранде» в структурі циклу.
64. Поети-парнасці.
65. Творчість Ш. Бодлера.
66. Творчість Г. Бічер-Стоу.
67. Основні мотиви збірки В. Вітмена «Листя трави».

Теми робіт-презентацій

1. Жіночі образи трагікомедії П. Корнеля «Сід».
2. Античні традиції в трагедії Ж. Расіна «Андромаха».
3. Образна система трагікомедії П. Корнеля «Сід».
4. «Добро» та «зло» в характері Дон Жуана (за однойменною комедією Мольєра).
5. Етапи становлення Робінзона Крузо (за романом Д. Дефо).
6. Сатира в романі Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера».
7. Фауст та Гретхен у трагедії Й. Гете «Фауст».
8. Фауст та Мефістофель у трагедії Й. Гете «Фауст».
9. Е. Т. А. Гофман як художник та музикант.
10. Талановиті особистості роману Е. Т. А. Гофмана «Життєві погляди kota Мурра».
11. Природа країн, які відвідав Чайлд-Гаролд (за поемою Дж. Н. Г. Байрона «Паломництво Чайлд-Гаролда»).
12. Образи історичних діячів у романі В. Скотта «Айвенго».
13. Зображення народних мас у романі В. Скотта «Айвенго».
14. Образ Жана Вальжана. Міріель та Жавер як герої-антагоністи (за романом В. М. Гюго «Знедолені»).
15. Етапи творчого шляху Е. А. По.
16. Типи новел у творчості Е. А. По.
17. Особливості лірики Е. А. По.
18. «Німеччина. Зимова казка» – вершина політичної лірики Г. Гейне.
19. Жанрові особливості і композиція поеми Г. Гейне «Німеччина. Зимова казка».
20. Порівняльна характеристика Фанні Мальво та Анастазі де Ресто у повісті О. де Бальзака «Гобсек».
21. Місце роману «Мадам Боварі» у творчому доробку Г. Флобера.
22. Тема «втрати ілюзій» та образ Емми Боварі (за романом Г. Флобера «Мадам Боварі»).
23. Історія аптекаря Оме (за романом Г. Флобера «Мадам Боварі»).
24. Образи лихваря Лере та священника Бурнізьєна як типових представників французького суспільства (за романом Г. Флобера «Мадам Боварі»).

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: офісні додатки, сервіс «Google Meet».

Обладнання: персональний комп'ютер, мультимедійний проєктор, інтерактивна дошка.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гаврило І. В., Рошко М. М., Славич Т. Я. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII ст.: Навч. посіб. з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Середня освіта. Мова і література (англійська/німецька/французька) та «Філологія. Англійська/німецька/французька мова і література. Переклад». Ужгород: УжНУ, 2022. 117 с.
2. Безруков А. В. Історія зарубіжної літератури: від античності до початку XIX ст.: навч. посіб. для студ. філол. спец. ЗВО. Дніпро: ФОП Касян-Шайнський, 2021. 165 с.
3. Давиденко Г. Й., Чайка О. М. Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX століття: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. 3-є видання. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
4. Данильчук О. М. Історія зарубіжної літератури XVII–XIX століть. Класицизм. Бароко. Просвітництво. Сентименталізм. Романтизм. Реалізм. Навч. посіб. Гельветика, 2020. 140 с.
5. Навчально-методичний комплекс з історії зарубіжної літератури (література XIX) для студентів факультету іноземної філології денної та заочної форми навчання / Укладач Славич Т. Я. Ужгород, 2012. 51 с.
6. Тверітінова Т. І. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Доба реалізму: навчальний посібник для студентів. Київ: Київський університет ім. Б. Грінченка, 2020. 424 с.

Допоміжна література

7. Багацька О. В., Дука М. В. Література Англії: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів (англійською мовою). Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 443 с.
8. Бендзар Б., Бобинець С. Українська фонографічна передача антропонімів античної, англо-німецько-і франкомовної літератур. Ужгород: Закарпаття, 2000. 176 с.
9. Білик Н. Д. Англійська література 18 ст. Становлення і розвиток роману. Харків, 2016.
10. Бітківська Г. В., Динниченко Т. А. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. Практикум. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 с.
11. Бобир О. В., Михед Т. В. Студії з історії англійської дитячої літератури. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2018. 264 с.
12. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. Київ: Либідь, 2005. 460 с.
13. Давиденко Г. Й., Чайка О. М., Гричаник Н. І., Кушнерьова М. О. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII ст.: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2008. 274 с.
14. Дудченко М. М. Література Великобританії і США: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Суми: Університетська книга, 2006. 445 с.
15. Давиденко Г. Й., Величко М. О. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 292 с.
16. Єрошкіна О. О. Епоха класицизму. Навч. посіб. Харків: ХНАМГ, 2011. 187 с.
17. Зарва В. Просвітництво: тлумачення, витоки, сутність. *Слово і Час*. 2009. № 4. С. 42–52.
18. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст.: історико-естетичний нарис: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2013. 366 с.
19. Зарубіжна література для дітей: підручник / Т. Б. Качак, Л. М. Круль. Київ: Академвидав, 2014. 416 с. (Серія «Альма-матер»).
20. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2005–2006. 824 с. / 864 с.
21. Ковбасенко Ю. І. Зарубіжна література епохи Просвітництва: навчальний посібник. Київ: РВВ УАВЗЛ, 2016. 160 с.
22. Література. Теорія. Методологія / Пер. з польської С. Яковенка; упорядкування і наук. ред. Д. Уліцької. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 543 с.
23. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Т. Гром'яка, І. Ю. Коваліва, В. І. Теремка. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 752 с.
24. Мегела І. П. Література європейського Просвітництва. Київ: Видавець Вадим Карпенко, 2011. 268 с.
25. Мегела І. П. Зарубіжна література XVII–XX ст.: ст., рец., дослідж., відгуки. Київ: Видавець Карпенко В. М., 2010. 275 с.

26. Мізін К. І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко і з практичною частиною): посібник. Вінниця: Нова книга, 2006. 316 с.
27. Наливайко Д. С. Бароко і драма Кальдерона «Життя – це сон». *Тема*. 2000. № 1. С. 5–17.
28. Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література XIX ст. Доба романтизму. Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2001. 415 с.
29. Ніколенко О. М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література XVII–XVIII ст.: посіб. для вчителя. Харків: Ранок, 2003. 224 с.
30. Ніколенко О. М. Зарубіжна література XIX століття: підручник для студентів закладів вищої освіти. Київ: Грамота, 2018. 226 с.
31. Павличко С. Д. Зарубіжна література: Дослідження та критичні статті. Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. 559 с.
32. Петрушенко В. Л. Філософія. Львів: Новий світ – 2000, 2012. 647 с.
33. Петрушенко О. Естетика бароко у європейському культурному контексті. *Проблеми гуманітарних наук. Філософія*. 2015. С. 52–59.
34. Салтанова І. М. Матеріали лекцій з курсу «Історія зарубіжної літератури XVII століття». Кам'янець-Подільський: КПДУ, 2006. 90 с.
35. Сафарян С. І. Літературні генії німецького Просвітництва. *Іноземні мови в школах України*. 2016. № 5. С. 37–42.
36. Сверстюк Є. Адельберт Шаміссо: Казка про трагедію втрати. *На святі надій: Вибране*. Київ: Наша віра, 1999. С. 663–674.
37. Сверстюк Є. Стендаль: Наполеонівський вершник з пером. *На святі надій: Вибране*. Київ: Наша віра, 1999. С. 674–678.
38. Сегеда Д. А. Передумови виникнення Просвітництва у Франції. *Дебют: Збірник тез доповідей студентів історичного факультету МДУ*. Маріуполь, 2017. С. 14–16.
39. Словник тропів і стилістичних фігур / автор-укладач В. Ф. Святовець. Київ: ВЦ «Академія», (Серія «Nota bene») 2011. 176 с.
40. Сніжко А. Батько робінзонади. *Зарубіжна література*. 2003. № 1. С. 12–16.
41. Стрілецький О. «Жадання бачити чужі країни»: Творчість Дж. Свіфта. *Всесвітня література та культура*. 2004. № 1. С. 23–26.
42. Усі зарубіжні письменники / Упор. О. Д. Міхільов та ін. Донецьк: СПД ФО Сердюк В. І., 2005. 384 с.
43. Ференц Н. С. Основи літературознавства: Підручник. Київ: Знання, 2011. 431 с.
44. Франко І. Я. Статті про Дж. Байрона, В. Гюго, Г. фон Клейста, Г. Гейне та інших європейських романтиків. *Франко І. Збір. тв.: У 50 т.* Київ: Наукова думка, 1976–1986.
45. Шалагінов Б. Б. «Ваймарська класика» та Й. В. Гете. *Всесвітня література та культура*. 2004. № 7. С. 24–39.
46. Шалагінов Б. Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX сторіччя: історико-естетичний нарис: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. 355 с.
47. Шалагінов Б. Б. Класики і романтики: штудії з історії німецької літератури XVIII–XIX століть. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2013. 440 с.
48. Шалагінов Б. Б. Класицизм у французькій літературі. *Всесвітня література та культура*. 2004. № 2. С. 23–27.
49. Шалагінов Б. Б. Література «просвітницького раціоналізму» у Франції. *Всесвітня література та культура*. 2004. № 2. С. 40–46.
50. Шалагінов Б. Б. Сентименталізм у Франції. Руссо *Всесвітня література та культура*. 2004. № 6. С. 4–7.
51. Шалагінов Б. Шлях Гете: Життя. Філософія. Творчість. Харків: Ранок, 2003.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

52. Бібліотека зарубіжної літератури українською мовою. URL: <https://www.ukrlib.com.ua>.
53. Бібліотека світової літератури. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/index.php?let=29>.
54. Інформаційний портал Національної бібліотеки ім. В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

55. ЛітАкцент URL: <http://www.litakcent.com.ua> (веб-портал критичних досліджень сучасної української та зарубіжної літератури).
56. Наукова бібліотека УжНУ URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/#myCarousel>.
57. Репозитарій УжНУ URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>.
58. Чтиво. URL: <https://chtyvo.org.ua>.

Художня література до курсу (обов'язкова до опрацювання):

XVII століття

1. Дж.Мілтон	Втрачений рай./ Повернений рай. Самсон-борець	(1 бал)
2. П.Кальдерон	Життя – це сон. Саламійський алькальд	(1 бал)
3. Н.Буало	Мистецтво поетичне	(2 бали)
4. П.Корнель	Сід. Горацій	(1 бал)
5. Ж.Расін	Андромаха. Федра	(1 бал)
6. Ж.Б.Мольєр	Тартюф. Дон Жуан. Міщанин-шляхтич	(1 бал)
7. Ж. де Лафонтен	Байки (2-3 на вибір здобувача)	(1 бал)

XVIII століття

1. Д.Дефо.	Робінзон Крузо	(2 бали)
2. Дж.Свіфт.	Мандри Галлівера	(2 бали)
3. Л.Стерн. О.Голдсміт.	Трістрам Шенді / Сентиментальна подорож або Векфільдський священник (один із трьох творів на вибір)	(2 бали)
4. Р.Бернз.	Дерево свободи. Веселі жебраки. Джон Ячмінне Зернятко.	(1 бал)
5. Р.Б.Шерідан.	Школа лихослів'я.	(1 бал)
6. Вольтер.	Орлеанська Діва. Філософські повісті (2–3 на вибір).	(1 бал)
7. Д.Дідро.	Монахиня/ Небіж Рамо	(2 бали)
8. П.О.К. де Бомарше.	Севільський цирульник / Одруження Фігаро	(1 бал)
9. Г.Е.Лессінг.	Лаокоон. Емілія Галотті / Мінна фон Барнгельм	(1 бал)
10. Й. Гете	Фауст. Страждання молодого Вертера. Гец фон Берлігінген	(2/2/1 бал)
11. Ф.К.Шіллер.	Вільгельм Телль. Підступність і кохання. Розбійники	(одна із драм на вибір) (1 бал)

XIX століття

1. Гофман Е.Т.А.	Крихітка Цахес (або: Золотий горнець). Життєві погляди кота. Мурра.	(2 бали)
2. Брати Грімм.	Казки.	(1 бал)
3. Гайне Г.	Книга пісень (4 поезії). Німеччина. Зимова казка.	(1 бал)
4. Байрон Дж.Н.Г.	Лірика. Паломництво Чайлд-Гаролда. Дон Жуан.	(2 бали)
6. Скотт В.	Роб Рой / Айвенго.	(2 бали)
7. Дікінз Ч.	Пригоди Олівера Твіста. Різдвяна пісня в прозі. Домбі і син.	(3 б.)
8. Текері В.М.	Ярмарок марнославства.	(3 бали)
9. Бронті Ш.	Джейн Ейр.	(2 бали)
10. Гюго В.М.	Собор Паризької Богоматері. Знедолені. Ернані. Рюї Блаз. Кромвель (одна із драм на вибір здобувачів)	(3/2 бали) (1 б.)
11. Жорж Санд.	Індіана / Орас.	(2 бали)
12. Беранже П.Ж.	Король Івето. Маркіз де Караба. Старий фрак. фрак. Супліка породистих собак.	(1 бал)
13. Стендаль Ф.	Ваніна Ваніні. Червоне і чорне.	(2 бали)
14. Бальзак О.	Гобсек. Ежені Гранде. Батько Горіо (два твори на вибір)	(2 бали)

15. Меріме П.	Партія в трік-трак. Таманго. Арсена Гійо. Маттео Фальконе.	(1 бал)
16. Флобер Г.	Мадам Боварі.	(2 бали)
17. Бодлер Ш.	Квіти зла.	(1 бал)
18. Купер Дж.Ф.	Останній з могікан.	(2 бали)
19. По Е.А.	Вбивство на вулиці Морг. Падіння дому Ашерів. Маска Червоної Смерті. Поезія.	(1 бал)
20. Лонгфелло Г.В.	Пісня про Гайявату.	(1 бал)
21. Бічер-Стов Г.	Хатина дядька Тома.	(2 бали)
22. Вітмен В.	Листя трави.	(1 бал)
23. Міцкевич А.	Лірика.	(1 бал)
24. Петефі Ш.	Лірика.	(1 бал)
25. Андерсен Г.К.	Казки.	(1 бал)
26. Мелвілл Г.	Мобі Дік, або Білий Кит.	(3 бали)